MUSICA SACRA ZPRAVODAJ
Ročník 22 – 2014, číslo 1 – únor

V úřední latině církve se ta liturgická doba nazývá „quadragesima“ – neutrální slovo, doslova „čtyřicítka“. V češtině se nám slovo „půst“ pojí s představou odříkání, omezování, sebezápor. Ale nic takového např. v evangeliích postních nedělí nenajdeme. Všechna představují z různých úhlů Pána Ježíše-Spasitele. Proč? Abychom ho jako Spasitele přijali.

- Abychom se přesadili do něho jako do živné půdy a žili více z něho.

- Abychom v sobě obnovili, odvirovali a rozšířili jeho software a využívali bohatství jeho nabídky celé.

Půst má svůj smysl a cíl a má své prostředky. Dělejme to správně: Pochopme smysl a usilujme dosáhnout cíl, což je život v širším, hlubším a pevnějším spojení s Kristem. A používejme k tomu prostředky, které nám tisíciletá zkušenost církve nabízí.

o. Karel

Co jsou sekvence a jaká je jejich hudba

Sekvence je součást mešního propria na básnický text, který není převzat z Bible. Její místo ve mši je mezi Alleluia a evangeliem. První sekvence se objevily v 9. století, kdy byl repertoár gregoriánského chorálu již hotový a ustálený. Šlo tedy o jakýsi novotvar, který se vyvinul z tropování. Tropování (tropus) bylo podkládání nového, doplňujícího textu pod dlouhá melismata (melisma = větší počet not, zpívaných na jednu slabiku). Tropování je známo zejména z nápěvů Kyrie. Podíváte-li se na nápěvy Kyrie v graduálu, zjistíte, že mají různé názvy. Tyto názvy, např. Clemens Rector, jsou odvozeny z prvních slov tropu, který následoval po slově Kyrie. Zatím co při tropování Alleluia šlo jen o podkládání dlouhých melismat novým textem, sekvence byla po stránce textu i hudby nová skladba, i když ve svých počátcích vycházela z hudebního a myšlenkového materiálu původního Alleluia.

Název sekvence pochází z latinského slovesa sequor=následuji. To opravdu odpovídá skutečnosti, protože sekvence následovala po Alleluia. Existovaly však i jiné názvy. Slova (text) sekvence se nazývala *prosa*. Prvním známým autorem těchto textů byl benediktin Notker (cca 840-912) v klášteře v Sankt Gallen ve Švýcarsku. Sekvence se rozšířily zejména v klášterech a katedrálách

a vztahovaly se k řádovým nebo místně uctívaným světcům. Proto měly některé kláštery zvláštní knihy sekvencí, nazývané sekvenciáře. Sekvence kvetly hlavně ve Francii a ve střední Evropě. Počet sekvencí narůstal hlavně po roce 1200 do tisíců.

V běžné představě máme sekvence rýmované, ale původní sekvence byly v próze. Veršované sekvence se objevily až v 11. století. Zatím co autoři textů sekvencí jsou dobře nebo alespoň hypoteticky známi, skladatelé jejich nápěvů nikoliv. Otázka autorů melodií je tak složitá, že se neodvažujeme o ní pojednávat.

S všeobecným přijetím *Missale Romanum* po tridentském koncilu v roce 1570 skončilo liturgické uplatnění většiny sekvencí, protože tridentský misál přinesl a povolil podle římské praxe pouze čtyři sekvence:

1) *Victimae paschali laudes* pro Velikonoce,
2) *Veni Sancte Spiritus* pro svatodušní svátky,
3) *Lauda Sion Salvatorem* k Božímu Tělu,
4) *Dies Irae* ke mši za zemřelé.

V roce 1727 k nim byla ještě přidána sekvence
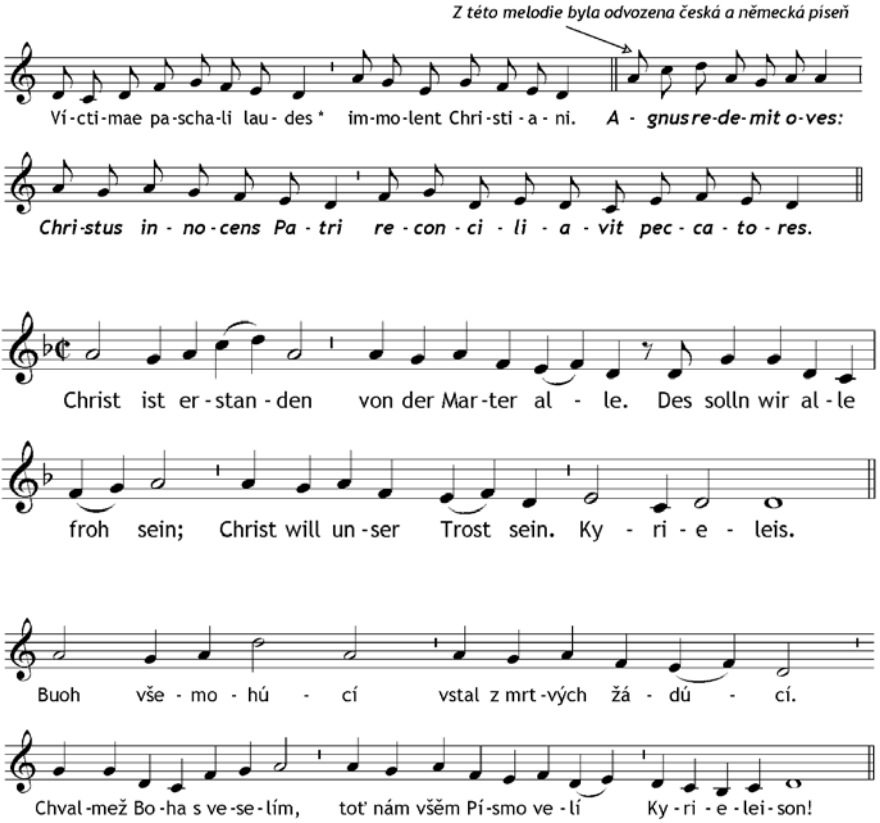
5) *Stabat mater* ke svátku Sedmibolestné Panny Marie.

Texty těchto sekvencí měly podobu volně veršovaných básní, což se odráželo i ve způsobu jejich zhudebnění. Melodie sekvencí byla založena na několika motivech, které se v jejím průběhu opakovaly (č. 1) nebo v případě opakované stejné básnické strofy zůstávala melodicky stejná (č. 2-5). Z hlediska významu i výrazu byl rozhodující úvodní motiv, který určoval celý hudební obsah a náladu sekvence.

Sekvence měly velký vliv i na vznik a vývoj duchovních písní. Nejvýznamnější úlohu sehrála ve střední Evropě velikonoční sekvence *Victimae paschali laudes* vzniklá v 11. století. Ve svých skladbách ji použili Busnois Josquin des Prés, Willaert, Lasso, Palestrina, Victoria a Byrd. Je velká škoda, že sekvence *Victimae paschali laudes* bývá dnes z pohodlnosti „už toho čtení bylo dost“ nebo z nedostatku smyslu pro krásu liturgie vynechávána nebo jen česky odříkávána, přestože její nápěv patří k těm nejkrásnějším, které máme. Bylo by nejlepší, kdyby zaznívala latinsky, ale existuje i její pěkný český překlad, který se dobře zpívá. Málokterá velikonoční píseň má tak hluboký obsah a vystihuje radost z Kristova Zmrtvýchvstání jako tato sekvence.

Pod vlivem *Victimae paschali laudes* vznikla již ve 12. století německá píseň *Christ ist erstanden* a z ní naše česká *Buoh všemohúcí* (č. 402A). Píseň *Christ ist erstanden* zpracovalo mnoho protestantských skladatelů ve formě chorální předehry jako např. Samuel Schmidt a J. S. Bach, z katolických např. Johann Caspar Ferdinand Fischer.

Česká verze *Buoh všemohúcí* je doložena nejdříve v šedesátých letech 14. století, kdy se zpívala před velikonočním kázáním, ale existovala již dříve. Její nejstarší notované zápisy pocházejí až z druhé poloviny 15. století. Od 16. století zpívali píseň *Christ ist erstanden* a *Buoh všemohúcí* nejen katolíci, ale i všechny protestantské církve.

V roce 1647 pořídil volnou českou parafrázi latinské sekvence Adam Michna z Otradovic v České mariánské muzice s textem *Velikonoční oběti* a opatřil ji vlastní melodií. Kancionál (č. 406A) však přináší melodii tonálně upravenou v podobě, jak ji asi po prvé otiskl Ludvík Holain roku 1883. O původním nápěvu viz Sehnal, Jiří: Adam Michna z Otradovic – skladatel. Olomouc 2013, s. 149-150.

Jiří Sehnal

Nové varhany v kostele sv. Jakuba v Ostrově nad Oslavou

Přes nevlídné, chladné počasí byl 14. prosinec 2013 pro městys Ostrov nad Oslavou velkým svátkem, protože zde byly požehnány nové varhany s dvěma manuály a 16 rejstříky od firmy VARFI. Účastníci varhanního zájezdu 2013 již poznali varhany v nedalekém Obyčtově od téže firmy, které mají na dvou manuálech 24 rejstříků včetně tří jazýčkových (Zpravodaj 21, 2013, č. 3, s. 4-5). Zdá se neuvěřitelné, že si dvě sousedící obce na Vysočině v poměrně krátké době dokázaly pořídit dvoje nové varhany, za které by se nemusel stydět ani mnohý městský kostel.

Věnujme nejdříve pozornost nástrojům, které v minulosti v Ostrově stály, jak to dokumentuje farní kronika a obecní účty.[1]

- 1713 v kostele stál nějaký positiv, protože obec dala varhaníkovi na pivo 9 krejcarů.
- 1869 byly varhany opraveny, ale positiv asi zůstal stejný.
- 1870 získal kostel dnešní podobu a byla zřízena nová kruchta pro hudebníky.
- 1873 stál na kruchtě positiv se 4 rejstříky a dva tympány.
- 1875 učitel přestal v kostele hrát (nehrálo se ani roku 1876), ale positiv byl opraven.
- 1879 učitel opět přestal hrát.
- 1883 byly objednány nové varhany u Františka Svítila ml. z Nového Města.
- 1884 Svítilovy varhany stály 473 zlatých.
- 1913 blesk poškodil i varhany.
- 1945 byly zakoupeny zánovní varhany od firmy Josef Melzer z Kutné Hory za 500.000 Kčs.
- 2013 byly postaveny nové varhany II/20 od firmy VARFI.

Varhany mají tuto dispozici:

1. manuál	2. manuál (v žaluziích)	Pedál
1. Principál 8´	6. Salicionál 8´	13. Subbas 16´
2. Flétna trubicová 8´	7. Kopula 8´	14. Flétna basová 8´
3. Oktáva 4´	8. Fugara 4´	15. Cello 8´
4. Principál 2´	9. Kopula 4´	16. Chorálbas 4´
5. Mixtura 4x 1 1/3´	10. Nassard 2 2/3´	
	11. Flétna lesní 2´	
	12. Tercie 1 3/5´	

Spojky II-I 8´, II 16´, I-P, II-P, ovládané nožními pákami, žaluzie.

[1] Šidlo, Josef – Šidlová, Eliška: Od kostela ke kapličce v Ostrově. Ostrov nad Oslavou 2013.

Celé varhany mají tónovou i rejstříkovou trakturu mechanickou a zásuvkové vzdušnice.

Uvedené údaje dokazují, že barevné a výrazové možnosti těchto varhan jsou opravdu bohaté. Při dané intonaci není 5 rejstříků v hlavním stroji málo. Pro menší počet lidí (20-30) se bohatě vystačí pro píseň s Flétnou trubicovou 8´. Druhý manuál, navíc v žaluziích, má naproti tomu velmi bohaté barevné možnosti. O intonaci jednotlivých hlasů a o jejich kombinacích by se dalo hodně psát, ale je lepší, když se o nich každý hráč přesvědčí sám podle svého vkusu. (Jedním z cílů letošního Zájezdu za varhanami budou právě varhany v Ostrově nad Oslavou – pozvánku na zájezd najdete na str. 13 – pozn. redakce)

Po technickém převzetí, které dopoledne provedl diecézní organolog Mag. Art. Ondřej Múčka, se účastníci této akce shromáždili k malému, ale vybranému pohoštění (pečeně z divočáka a daňčí guláš, které připravil jejich lovec) v sálku zdejší fary. Vlastní obřad žehnání varhan byl zahájen ve 14.00. Předcházela mu bohoslužba slova, kterou uvedl spiritus agens celé stavby, duchovní správce

Ostrova P. Mag. František Koukal. Varhany požehnal pan děkan Msgr. Jan Daněk z Nového Města a přítomní zazpívali chvalozpěv *Bože, chválíme tebe*. Následovalo veřejné poděkování přítomným varhanářům a varhanní koncert Davida Postráneckého, který zahrál jednak menší skladby z 18. století, jednak mistrné improvizace na písně z kancionálu. Vše proběhlo v neformální, srdečné atmosféře. Slavnost skončila přibližně v 15.45. Po ní byli všichni přítomní pozváni na agapé do fary, kde místní maminky přichystaly nepřeberné množství dobrot.

Přejeme novým varhanám, panu faráři, ale především farníkům, aby si našli nebo dali vychovat dobrého varhaníka, aby tak krásný hudební nástroj nezůstal ležet ladem, ale byl využit k Boží chvále a kulturnímu povznesení obce.

Jiří Sehnal

Vánoce na kůrech

Adamov

V uplynulém vánočním čase v adamovském kostele sv. Barbory zněla Česká vánoční mše od I. Händela.

Josef Novotný

Boskovice

V kostele sv. Jakuba v Boskovicích jsme o Vánocích zpívali: J. J. Ryba – Česká mše vánoční "Měšťané betlémští". Účinkovali: sólisté, komorní orchestr, smíšený sbor, varhany.

Jiří Pohl

Brno-Zábrdovice

O Vánocích zazněly v Brně-Zábrdovicích během mší a vánočního koncertu tyto skladby: F. Kolařík – Pastýřská mše F dur; V. Říhovský – Vánoční zpěvy opus 21; K. Hradil – Česká vánoční mše koledová; P. F. Hrušat – Solemnis processio; V. E. Horák – Missa quinta B dur; J. N. Vitásek – Zdrávas Maria; responsoriální žalmy od P. J. Olejníka; J. J. Ryba – Česká vánoční mše „Hej, mistře“, Pastorely Slavíček, Z růže vzkvetla lilie a Gloria z třetí tzv. Třebíčské mše. Účinkovali: chrámový sbor, orchestr, varhany (S. Kyselák, D. Postránecký a J. Král) a sólisté (M. Švédová – soprán, J. Janků – alt; J. Škrobánek – tenor; T. Krejčí – bas; J. Jakubec – housle; M. Řehák – flétna), řídil Zdeněk Hatina.

František Pecina

Březolupy a okolí

Chrámový sbor Březolupy spolu se svými sólisty a instrumentalisty bohatě zúročil vánoční zpívání. 24. 12. 2013 uvedl na bohoslužbách Pastýřskou mši E. Marhuly a 25. 12. Schreierovu Pastýřskou mši "Čuj, Miko, čuj"

v Březolupech. Stejná skladba byla při mších provedena 26. a 29. 12. v Topolné a Prostřední Bečvě. 5. ledna 2014 byly ještě obě mše provedeny v bohatém slavnostním programu na Novoročním koncertě v Březolupech.

Míla Provazníková

Fulnek

O Vánocích 2013 jsme v chrámu Nejsvětější Trojice ve Fulneku provedli tyto skladby: 24. 12. odpoledne zpívala rozšířená schola písně: J. Svobodová-Březovská – Koleda I; autor neznámý – Tichý Betlém; 24. 12. půlnoční mše: J. Martínek – III. Koledová mše v úpravě pro pokoncilní liturgii od sbormistryně Michaely Piterkové. Na Boží hod Vánoční byly provedeny stejné skladby.

Josef König

Havlíčkův Brod

Náš vícegenerační farní sbor v Havlíčkově Brodě pod vedením Aleny Gallové použil na Štědrý den při odpolední dětské mši na úvod krásně aranžovanou francouzskou lidovou koledu Andělé. Jako mešní píseň jsme zpívali Nesem vám noviny. Před evangeliem zaznělo Vánoční aleluja. Tedy opět skladba, kterou jsme dostali na kurzu pro chrámové varhaníky v Třebíči v rámci „vánoční nadílky". Musím říci, že už jsem dlouho neslyšel a neviděl náš sbor zpívat s takovou chutí a v takovém počtu. Dále jsme během mše zpívali anglickou koledu Svatý Václav Čechů král, Vánoční hospodu a Vánoční roztomilost od A. Michny. Největší úspěch však měly dvě první skladby, takže bych také chtěl touto cestou poděkovat autorovi panu Willi Türkovi.

Se skladbami jsem měl ještě jednu milou příhodu. Navštívil jsem vánoční koncert naší ZUŠ a k svému překvapení jsem tam na závěr uslyšel jak Anděly, tak Vánoční aleluja v podání ženského učitelského sboru. Jedna z účinkujících zpěvaček, Mirka Vodrážková, je totiž také vedoucí naší schóličky pro děti. A když s dětmi nacvičovala vánoční program, tak se jí skladby tak líbily, že si je upravila pro ženské hlasy. Musím se přiznat, že mi dalo velké přemáhání, abych se ke zpěvu také nepřidal.

Takže ještě jednou díky z Havlíčkova Brodu za krásné skladby. Jen nevím, jak to teď bude s autorskými právy, protože skladby zjevně začaly žít vlastním životem ☺

Karel Růžek

Křepice u Hustopečí

O Vánocích 2013 zazněly v Křepicích u Hustopečí tyto písně: Fr. Jiřím – Vánoční mše; J. Strejc – žalm Dnes se nám narodil; A. Hradil – Pastýři nespěte; A. Ptáček – Rozkošné spanilé a Libě zazněte; Š. Hlína – Z vůle Páně; K. Hradil – Kyrie; J. Julinek – Hvězdička a Vítáme Tě Ježíšku; V. Mladý – Na nebesích;

písně a koledy: Co se tak svítí (jihočeská); V Nazaretě; Věřím v Tebe; Kyrie (z koledníčku); Přicházíme Matko drahá; Jezulátko spanilé.

Věra Papežová

Křižanovice

V kostele Nanebevzetí Panny Marie zazněla třikrát Pastýřská mše, op. 77 od neznámého autora. Účinkovali: na podzim 2013 založený osmnáctičlenný ženský chrámový sbor, Lukáš Frydrych (varhany) a Marta Kuchtová (sbormistr).

Lukáš Frydrych

Letovice

O Vánocích 2013 zazněla v kostele sv. Prokopa v Letovicích tato hudba: A. Hradil – Česká vánoční mše. Zpíval PS B. Martinů při MKS Letovice za doprovodu komorního orchestru, nastudoval a řídil Miloslav Krejsa.

Komorní pěvecký sbor Carpe diem při MKS Letovice pod vedením Mgr. Karla Pecháčka nastudoval tyto skladby: J. Gallus – Resonet in laudibus; spirituál Good news; A. Michna z Otradovic – K jesličkám překrásného a O. A. Tichý – Tři králové.

Miloslav Krejsa

Morkovice

Kostelní sbor v Morkovicích uvedl na vánočních mších: E. Psalter – Pastýři stáda hlídali; E. Hába – Vzhůru, pastuškové; V. Bleša – Vzhůru pastýřové ze IV. mše vánoční. Varhany Jan Brablík, flétna Barbora Lejsalová. Spolu s PS Cantus Morkovice: M. Gajdoš – Kyrie a Graduale z Vánoční mše D dur; J. Hrůza – Nebeští měšťané z Morkovských pastorel; J. J. Ryba – Česká mše vánoční „Hej, mistře“. Doprovod: Orchestr žáků a pedagogů konzervatoře a ZUŠ Kroměříž a Němčice n. H., vlastní sólisté.

Rád bych, abyste zveřejnili mé poděkování Mgr. Petru Kolařovi, hlavnímu varhaníkovi katedrály, zpěvákům dómského sboru a hudebníkům katedrálního orchestru, za nastudování a uvedení mé kantáty: Sv. Cyril a Metoděj. Byla s úspěchem provedena na koncertech 10. listopadu v Morkovicích, 17. listopadu v Brně-katedrále sv. Petra a Pavla a 23. listopadu v katedrále sv. Václava v Olomouci. Spoluúčinkoval PS Cantus Morkovice, za který vyslovuji díky za vynikající spolupráci.

Vladimír Bleša

Slavkov u Brna

24. 12. ve 23:00 a 25. 12. 2013 v 9:30 provedl Pěvecký sbor Gloria ve slavkovském kostele Vzkříšení Páně latinskou vánoční mši D-dur J. Pekárka (1758-1820), dlouholetého kantora v Hněvotíně u Olomouce. Pekárek je

veřejnosti znám spíše jako autor hudby k takzvaným Hanáckým zpěvohrám *Jora a Manda* a *Marena a Kedrota*, jejichž hanácký text je dílem převora premonstrátského kláštera na Sv. Kopečku P. Josefa Mauritia Bulína (1744-1785). Československý hudební slovník se sice zmiňuje, že Pekárek psal i duchovní skladby včetně mší, ty však nejsou prakticky nikde provozovány. Je to docela s podivem, protože svou lehkou melodikou a nápaditou harmonizací jsou srovnatelné s obdobnými skladbami pražského F. X. Brixiho. Jistou spřízněnost, ne-li dokonce inspiraci Brixiho způsobem tvorby, prozrazují zejména rozjásané party houslí, bez nichž by skladby zcela pozbyly zásadní výrazový prvek.

Na Moravě se mše dochovaly ve fondu hudebního archivu kůru v Drahotuších (dnes m. č. Hranic), do Českého muzea hudby v Praze doputovaly jako dar Stanislava Otruby, na přelomu 19. a 20. století učitele v Těšeticích, o němž můžeme téměř s jistotou tvrdit, že je opsal v době svého předchozího působení právě na Svatém Kopečku u Olomouce.

Shodou okolností se s přípravou notového materiálu začalo poměrně pozdě, ale díky pohotové pomoci K. Frydrycha, jenž v rekordním čase vypracoval číslovaný bas, se vše stihlo.

Petr Hlaváček

Starý Jičín a Nový Jičín

O Vánocích jsme v naší farnosti Starý Jičín a Nový Jičín spojili smíšené sbory obou farností a nacvičili Českou mši vánoční koledovou skladatele E. Marhuly. Zpívalo asi 40 zpěváků za doprovodu varhan, třech prvních houslí, třech druhých houslí, příčné flétny a hoboje. Tato mše je v našich končinách velmi známá a oblíbená již mnoho let.

Jana Bezděková

Šaratice

Na Štědrý den, Slavnost Narození Páně a poslední neděli vánoční zazněly skladby: J. Clarke – Chvalte radostně Krále; V. Petrů – Ani den bílý nezastíní (Popelka nazaretská); J. E. Zelinka – Vánoční hymnus; Credo a Offertorium (Pastýřská mše, op. 77) v interpretaci Šaratického chrámového sboru, Blanky Robešové (canto), Lenky Friesové (flétna, triangl), Karola Frydrycha (varhany), Josefa Palečka (tympány) a Jindřicha Švehly (trubka, dirigent).

Od července 2013 na kůru kostela sv. Mikuláše působí též nově vzniknuv komorní smíšený sbor Collegium musicale bonum, který na svátek sv. Štěpána provedl Žarošickou mši pastýřskou Z. Zouhara, dále realizoval tři koncerty (v Muzeu obce Žarošice – 28. 12. 2013, v kostele sv. Jiljí v Kobeřicích – 4. 1. 2014, v kostele sv. Mikuláše v Šaraticích – 11. 1. 2014), na kterých zaznělo: J. S. Bach – Jesus bleibet meine Freude (Kantáta BWV 147); K. Frydrych

– Vánoční ukolébavka; J. Janáč – Zhůru Valaši; B. Korejs (arr.) – Krásná Panna; W. A. Mozart – Agnus Dei (Korunovační mše KV 317); J. J. Ryba – Spi, spi neviňátko; J. F. N. Seger – Christus nobis natus est; A. Tučapský (arr.) – Kyrie eleison; A. Tučapský (arr.) – Svatou dobu; A. Tučapský (arr.) – Co sa stalo; Z. Zouhar (arr.) – Žarošická mše pastýřská; K. Frydrych – Postludium na téma české vánoční hymny „Narodil se Kristus Pán"; B. Marcello – Allegro (Sonáta B dur, No. 7). Účinkovali: Roman Fries (tenor), Lenka Friesová (alt, flétna), Karol Frydrych (dirigent), Olga Frydrychová (alt, continuo), Petr Hlaváček (bas), Marek Kuchta (tenor, ozvučná dřívka), Blanka Robešová (alt, rytmické vejce), Martina Tesáčková (soprán, triangl), Kristýna Vladíková (soprán, housle) a Veronika Žouželková (alt).

Karol Frydrych

Uherské Hradiště

V neděli 5. 1. 2014 se konal v kostele sv. Michala ve Starém Městě Benefiční koncert k podpoře stavby nového kostela sv. Ducha ve Starém Městě s tímto programem: S. Mach – Zni, naše písni nadšená; U betlémské chýše Gloria zní z výše; Dobrota veliká země se dotýká; Třikrát svatý serafové zpívají; G. Merkel – Adagio (violoncello V. Adamec); T. Giordani – Caro mio ben; G. Caccini – Ave Marie (sólo Č. Mléčka); Cantiones de Nativitate Domini (Ej, panenka přemilého synka; Kristu Syn Boží; Sem, sem, děťátko); S. Mach – Ježíšku maličký; K oltáři výš, přistupme blíž; Jezulátko milostné; Propusť nás v své milosti. Skladby provedli Chrámový sbore farního kostela sv. Františka Xaverského v Uherském Hradišti, Smyčcový kvintet, varhany L. Adamcová, dirigent K. Dýnka.

Během vánočních mší byl v kostele sv. Františka Xaverského a klášterním kostele Zvěstování Páně v Uherském Hradišti proveden výběr z výše uvedených skladeb a písně z Kancionálu.

Karel Dýnka

Vyškov

Jako již tradičně zpíval chrámový sbor při kostele Nanebevzetí Panny Marie ve Vyškově ve všech významných dnech vánoční doby. Na půlnoční mši a na Boží hod vánoční zařadil jako ústřední skladbu Druhou českou mši vánoční E. Marhuly. Dále sbor nastudoval zpěv Vánoční vinšovaná pošta z cyklu Česká mariánská muzika A. Michny z Otradovic a koledu Adeste fideles v úpravě J. F. Wadea. Příjemným zpestřením bylo vánoční Aleluja před evangeliem v úpravě B. Korejse a koleda Čas radosti veselosti z Trnavského zpěvníku, které kromě hlavních vánočních mší zazněly i na Nový rok a svátek Zjevení Páně.

Jaroslav Lindr

Znojmo – sv. Mikuláš

Během Vánoc zazpívala Schola od sv. Mikuláše tradiční zpěvy náležející schole (ordinaria z Kancionálu, žalmy) a tři trojhlasé skladby: francouzskou koledu Andělé nám nad krajinou; J. Olejník – Krásná Panna (a capella) a W. Türk – Vánoční aleluja. Koleda Z archy vypuštěný holoubku byla provedena ve verzi soprán+alt. Kromě skladby Krásná Panna, která byla provedena bez doprovodu hudebních nástrojů, byly ostatní skladby provedeny za doprovodu kytar a fléten.

Svatava Baráková

Advent ZUŠ Tišnov v chrámu a s hosty

Zlidovělý výrok ze známého českého filmu nabádá: do větších akcí se nepouštět! Umělecká rada ZUŠ Tišnov na začátku školního roku 2013/2014 – takříkajíc v předvečer 65. výročí založení školy – rozhodla ovšem jinak. V tišnovském chrámu sv. Václava po dvanácti letech opět provést „Adventní chrámové dílo“ – evangelizační pořad pro dvě hudební tělesa, sbor modlících se a moderátory.

Stalo se tak v neděli 22. prosince 2013. Na kůru vystoupili jako hosté Tišnovský pěvecký sbor a Žesťové kvarteto Jaroslava Halouzky, spolu s nimi Hudební soubor pedagogů a žáků ZUŠ Tišnov (varhany MgA. Silvie Jebáčková). Hudební těleso na kůru dirigoval ředitel školy Mgr. Tomáš Zouhar. Před oltářem vystoupil Dětský pěvecký sbor ZUŠ Tišnov za doprovodu varhan (MgA. Zdeněk Vašíček) a dětských bicích nástrojů. Hudební těleso před oltářem dirigovala učitelka Dana Morysová. Žáky literárně dramatického oboru školy připravila učitelka MgA. Berit Hönigová. Mnozí z účastníků „díla“ se z chrámových aktivit znali již léta. Bylo to velmi příjemné setkání. Dlouhotrvající potlesk hojně navštíveného chrámu byl všem účinkujícím vítanou a milou odměnou.

Oproti verzi z roku 2001 došlo k úpravám či rovnou změnám nápěvů i textů. Vzrostl počet korespondencí mezi oběma hudebními tělesy a ve dvou písních se tělesa spojila. Průvodní slovo moderátorů s modlitbami se obsahem mělo více přiblížit k hranici mše. (Podobně tomu v roce 2012 bylo u „Vánočního chrámového díla“ z roku 2000.) Celkové, s ohledem na lidi záměrně zkrácené trvání zhruba na hodinu, by při plném znění textů písní a dalších textů bylo možné lehce prodloužit na dvě až tři hodiny.

Na internetové stránce ZUŠ Tišnov v záložce „Projekty“ se lze o putování školy chrámy během období 2000-2013 dočíst podrobněji. Snad mi jako přímému svědkovi bude dovolena malá antropomorfizace: jistá část školy se za ta léta s žánrem chrámového díla „sžila“. Otázkou do budoucna zůstává pokrytí ostatních období liturgického roku chrámovými díly a jejich případná

další provádění školou. (Třeba i se zapojením zbývajících oborů školy jako v roce 2000.) Výzvou zůstává rozmnožení hudebních těles. Historické vzory existují a tišnovský chrám k tomu příležitost dává!

Zdeněk Vašíček

Vydavatelská činnost Musica sacra

Musica sacra vydala jako pomůcky pro účastníky vzdělávacích kurzů **Varhanní sborníček – známé skladby ve snadné úpravě**. Jedná se o sbírku 15 skladeb vhodných ke svatebním obřadům, zádušním mším a jiným příležitostem. Sbírka obsahuje např. F. Mendelssohn-Bartholdy – Svatební pochod; R. Wagner – Svatební pochod; Ch. Gounod – Ave Maria; W. A. Mozart – Ave verum corpus; J. S. Bach – Air; H. Purcell – Trumpet Tune ad. Varhanní sborníček stojí Kč 40,-- a objednat si jej můžete v kanceláři MS (poštou, e-mailem, telefonicky). V případě, že nemůžete navštívit naši kancelář, publikaci Vám zašleme poštou.

K letošnímu Svatocecilskému setkání plánujeme vydat další díl řady Varhanní preludia XII – preludia na písně z Kancionálu – Ke svatým. O vydání publikace Vás budeme informovat ve Zpravodaji MS.

Během roku 2014 bude uskutečněn též dotisk publikace Varhanní doprovod kancionálu – vydání pro arcidiecézi olomouckou a diecézi ostravsko-opavskou. Dotisk bude uskutečněn na základě žádosti z Olomoucké arcidiecéze.

Informace – Nabídky – Pozvání

Dne 11. 2. 2014 se na své pravidelné schůzi sešlo **předsednictvo**. Hlavními body jednání bylo zhodnocení loňského Svatocecilského setkání a vydavatelská činnost (viz předchozí článek). Dále byly připraveny akce r. 2014:

- valná hromada,
- zájezd za varhanami,
- regionální Sborování.

***

Pozvánka na valnou hromadu

Drazí členové jednoty Musica sacra, chci Vás tímto co nejsrdečněji pozvat na valnou hromadu naší jednoty. Oficiálně je to nejvyšší orgán jednoty Musica sacra, který je nařízený jejími stanovami. Zároveň je to ale i jedinečná příležitost se setkat, probrat společně záležitosti naší jednoty, skrze výroční zprávy se o její činnosti, hospodaření a uskutečněných i plánovaných akcích a projektech dovědět více. Každý, každá z Vás máte možnost se k jednotlivým

tématům vyjádřit, vznést dotazy, připomínky, podněty, a tak se na další činnosti a směřování naší jednoty podílet...

Po oficiální části plynule přechází valná hromada do neoficiální, ale neméně podnětné části, kdy se při příjemném pohoštění naskýtá příležitost k osobním rozhovorům, setkáním a diskusím na různá témata.

Pro mě, jako předsedu, stejně jako pro členy předsednictva, bude Vaše účast na valné hromadě povzbuzením a podporou.

Těším se!

Willi Türk

Srdečně zveme všechny členy i přátele jednoty Musica sacra na

VALNOU HROMADU,

která se bude konat dne

8. března 2014 v 9:30 hodin

v sále ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu (Brno, Smetanova 14).

Těšíme se na Vás!

***

Letošní **zájezd za varhanami** se uskuteční v sobotu 31. května 2014. Předpokládaný odjezd v 9.00 od kostela na Křenové.

Na programu jsou dvoje varhany. První v kostele Nalezení sv. Kříže v **Doubravníku**. Jde o mimořádně dobře dochovaný historický nástroj II/18 od brněnského varhanáře Jana Výmoly z roku 1760, který byl v posledních letech nákladem několika milionů restaurován. Až na jeden rejstřík jsou všechny hlasy v těchto varhanách původní. Druhé varhany jsou novým nástrojem firmy VARFI v **Ostrově nad Oslavou**. Podrobné informace o nich najdete v tomto čísle (str. 3). Oboje varhany Vám budou předvedeny s odborným výkladem a budete mít příležitost si na ně zahrát.

Cena zájezdu bude záviset na počtu účastníků zájezdu. Plánujeme též společný oběd někde na trase, který si bude každý hradit sám. Kvůli objednání autobusu a stanovení ceny za dopravu potřebujeme, aby se zájemci závazně přihlásili v kanceláři Musica sacra nejpozději do 30. 4. 2014. Nezapomeňte nahlásit, zda máte též zájem o společný oběd.

***

Regionální Sborování (nesoutěžní přehlídka chrámových sborů dospělých) se v letošním roce uskuteční v těchto lokalitách (místa a data známá v den uzávěrky Zpravodaje):

Znojmo 18. 5. 2014 odpoledne (kontaktní osoba: Willi Türk; williturk@seznam.cz)

Šaratice (region Slavkovsko) 24. 5. 2014 (kontaktní osoba: Karol Frydrych; karol.frydrych@seznam.cz)

Jimramov 25. 5. 2014 odpoledne (kontaktní osoba: Antonín Bradáč; ant.bradac@centrum.cz)

Brno 7. 6. 2014 odpoledne (kontaktní osoba: Petr Kolař; varhanik007@seznam.cz)

***

Kvalifikační zkoušky (D, C1, C2, resp. vyšší) se konají dne 2. 6. 2014 v Brně. Zájemci se mohou přihlásit do 12. 5. 2014 v naší kanceláři.

***

Vážení čtenáři Zpravodaje, rád bych doplnil k článku Dvě konference o duchovní hudbě prof. Sehnala (ZMS č. 5/2013) možnost prohlédnout si všechna nová ordinária přihlášená do skladatelské soutěže – celkem bylo přes třicet přihlášek, což je zvlášť potěšitelné. Dále zde najdete ordinaria vybraná komisí a další informace o soutěži. Na stránkách SDH (Společnost pro duchovní hudbu) jsou ordinaria naskenovaná v oddílu akce_ad hoc (vhttp://www.sdh.cz/?a=11&j=1).

Jaroslav Eliáš

***

Upozorňujeme naše členy na dvě nové organologické publikace.

- Tomáš **Horák**: *Varhany a varhanáři Litoměřicka a Roudnicka.*

Litoměřice, Pavel Pražák – Nakladatelství Magda 2013. 173 s.
ISBN 978-80-904694-2-6.

Z obsahu: historický vývoj varhan, regionální varhanářské dílny v dané oblasti od 17. století do současnosti, dokumentace asi 300 varhan zčásti s barevnými vyobrazeními, informace o varhanářích, kteří tu pracovali, rejstříky, prameny, literatura.

- Jan **Tomíček**: *Varhanáři Predigerové.*

Semily, tiskárna Glos 2013. 149 s.
ISBN 978-80-260-5406-1

Z obsahu: varhanářská škola v Albrechticích v Jizerských horách, život a dílo Josefa Predigera (1812-1891), Predigerovi současníci, disposice Predigerových varhan, rejstříky, literatura, fotografická příloha.

***

DĚKUJEME !!!

V r. 2013 jste na činnost jednoty Musica sacra věnovali 117.185,-- Kč – **děkujeme Vám**. V této částce jsou zahrnuty také dary několika z Vás, kteří nám na účet zaslali částky vyšší než 10.000,-- Kč. Dík patří též nejmenovaným právnickým osobám za dary ve výši 16.500,-- Kč, které tímto podpořily naši vydavatelskou činnost a umožnily tak vydání speciálního číslo Zpravodaje k 20. výročí Musica sacra.

Zároveň Vás prosíme o další podporu, a to nejen finanční. Součástí tohoto čísla Zpravodaje je složenka – výše daru je jen na Vás. Příjemcům e-mailové podoby Zpravodaje je k dispozici bankovní účet uvedený v tiráži.

Pán Bůh zaplať!

Willi Türk a Svatava Baráková

***

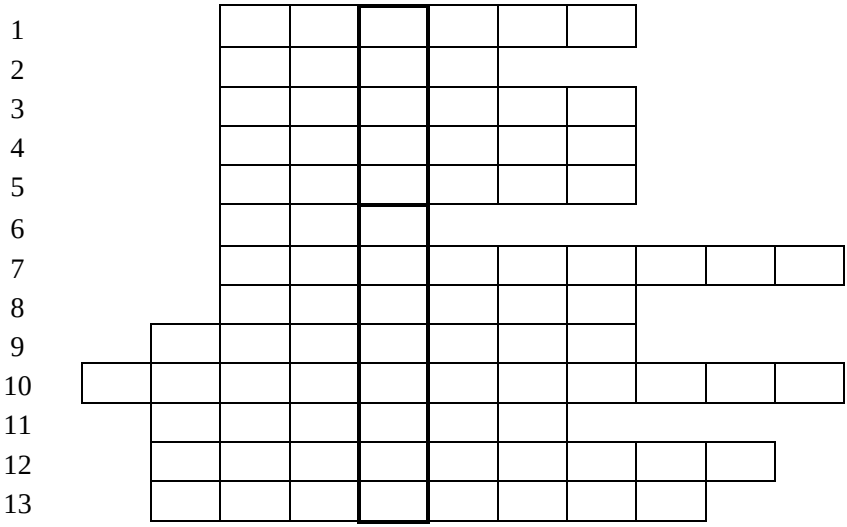
Církevní konzervatoř Opava (CKO) nabízí **denní i kombinované studium hudby**, hlavní obory studia: hra na varhany, klavír, cembalo, akordeon, dechové a strunné nástroje, sólový zpěv, řízení sboru, skladba a dirigování. Více informací vč. přihlášky ke stažení na www.konzervator.cz. Studium je šestileté, zakončené absolutoriem (titul DiS.). Škola se nachází v rekonstruovaných prostorách historického objektu. Učebny jsou nově a kvalitně vybaveny, budova má bezbariérový přístup, připojení k internetu a kvalitní audiovizuální techniku. Při CKO pracují 3 pěvecké sbory, které absolvují zahraniční koncerty a turné. Školné se na CKO neplatí. Škola je ekumenicky otevřená a nabízí ubytování v DM v budově školy. Školu lze navštívit kdykoliv po předchozí tel. domluvě. Talentové zkoušky: 10. 4. a 12. 6. 2014.

***

Uzávěrka dalšího čísla je 31. března 2014. Budeme rádi, když nám pošlete své příspěvky. Díky!

Křížovka

Řešení tajenky z minulého čísla VENI EMMANUEL: 1. Zjevení, 2. Betlém, 3. Dynamika, 4. Křička, 5. Vtělení, 6. Harmonie, 7. Proměny, 8. Kašpar, 9. Vánoce, 10. Gaudete, 11. Koleda, 12. Fialová. Správnou tajenku nám zaslalo dvanáct luštitelů: V. Jantač, J. Kocůrek, E. Procházková, A. Kotápišová, M. Šobáňová, L. Janírek, J. Hubert, M. Bustová, Z. Štěpánková, J. Zerzánková, J. Bezděková a M. Krejsa. Odměnu zasíláme panu Lukáši Janírkovi. Tajenku tohoto čísla nám zašlete do 31. 3. 2014.

1. Drobná šikmá čárka v notové osnově oddělující fráze.
2. It. *smyčce*.
3. Český skladatel (1841-1904), autor opusu *Biblické písně*.
4. Liturgická barva mezidobí.
5. Světec katolické církve, biskup a mučedník († 316), ochránce při onemocnění krku a uší.
6. Zkratka *Obecné jednoty cyrilské*.
7. Duchovní protějšek opery.
8. Matka sv. Augustina.
9. Interval *D – c*.
10. Autor offertoria *Laudetur Jesus Christus*, Bohuslav Matěj … (1684-1742)
11. Řec. *duchovenstvo*.
12. Typ varhanní vzdušnice.
13. Svátek Uvedení Páně do chrámu.

Karol Frydrych

Adresa vydavatele: MUSICA SACRA, Smetanova 14, 602 00 Brno
Tel.: 549 251 008, e-mail: musicasacra@musicasacra.cz
http://www.musicasacra.cz
Návštěvní dny:
pondělí: 9.15 – 12 hod.
středa: 9.15 – 12, 13 – 16 hod.
pátek: 9.15 – 12 hod.
Bankovní spojení: ČSOB – Poštovní spořitelna, č. účtu: 154525774/0300
Registrace Zpravodaje Musica sacra: MK ČR E 19603